

2016-12-16

PERSCOMMUNIQUÉ

De houdbaarheid van de overheidsfinanciën in het licht van de vergrijzing

(Artikel voor het Economisch Tijdschrift van december 2016)

Net als in de meeste Europese landen, komen de gevolgen van de vergrijzing van de bevolking de volgende decennia tot uiting in de Belgische overheidsfinanciën. Zo zouden de sociale uitkeringen van de overheid in België tussen 2015 en 2060 met 2,3 procentpunt bbp toenemen.

De recente pensioenhervorming heeft de verwachte toename van de pensioenuitgaven gedrukt, maar vanuit een Europees perspectief beschouwd blijven de vergrijzingskosten hoog. Bovendien bestaat het risico dat deze kosten onderschat worden, indien de arbeidsproductiviteit bijvoorbeeld minder sterk zou toenemen dan in de hypothese waarop het referentiescenario van de Studiecommissie voor de Vergrijzing is gestoeld.

De vergrijzing van de bevolking blijft dan ook een cruciale beleidsuitdaging voor België. Daarom is het noodzakelijk dat er voortgewerkt wordt aan een coherente strategie bestaande uit een driesporenbeleid dat zowel gerichte budgettaire, economische als sociale beleidsaspecten omvat.

Ten eerste dient het budgettair beleid te voorzien in een consolidatieprogramma met het oog op het bereiken van een structureel begrotingsevenwicht op middellange termijn. Het moet vooral bestaan uit een selectieve vermindering van de uitgaven. Verder moet geijverd worden voor een correcte belastinginning en kunnen marges in sommige ontvangsten worden benut.

Voorts dient het economisch beleid gericht te zijn op het stimuleren van de groei door de verhoging van het potentiële bbp. Hiertoe moet volop worden ingezet op het opdrijven van de werkgelegenheidsgraad via een actief werkgelegenheidsbeleid, in het bijzonder voor een aantal kansengroepen. Verder is er ook nood aan een toename van de productiviteit, onder meer via het stimuleren van investeringen, onderzoek en ontwikkeling en een efficiëntere marktwerking.

Ten slotte dient de uitgavenstijging van de pensioenen en de gezondheidszorg onder controle gehouden te worden. Dit is belangrijk om de houdbaarheid van de overheidsfinanciën en de leefbaarheid van de sociale bescherming op lange termijn te verzekeren.